

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Dezistarea, de d-l Iuliu Dragomirescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Malta. Curte de casațiune și justiție, secțiunea II*: Ministerul public cu Gheorghe Militaru.

Tribunalul județului Constanța: Dimitrie G. Caraciali cu Isidor Bercovici.

Judecătoria rurală ocolul Odobești: A. Groper cu Smaranda Șendrea. — *Observație de d-l D. Alexandresco*.

DEZISTAREA

I.

Chestiunile de procedură, deși nu sunt apreciate de juriconsulți în adevărata lor valoare, totuși oferă cercetătorilor un câmp de investigațiuni îmbelșugate. Este inutil să mai insist asupra rolului social și economic, în complexul de științe juridice, al procedurii civile. Ea ne ajută în cel mai înalt grad a limpezii situațiunile părților împricinate și adeseori, procedura cu toate dificultățile, de abuzul cărora se plâng și judecătorii și părțile, garantează dreptul și împiedică în totdeauna ca lupta pentru drept să degenereze în anarhie. Pe nedrept unii judecători se formalizează când constată că o parte își urmărește cu pasiune și cu îndârjire dreptul, și, încrustându-se într-o anumită negațiune, nu mai văd la acea parte decât o încercare de a le nărui anume opinii. Rudolf von Ihering, care din nefericire nu este încă popularizat la noi și nu este încă în stadiul actual al științei juridice, familiar juriștilor noștri, arată că cea mai mare datorie a omului social este să-și apere dreptul¹⁾: «Acela care este atacat în dreptul său, trebuie să reziste; e o datorie pe care o are către sine însuși. Apărarea drep-

tului este o datorie către societate. Nu este de ajuns pentru ca dreptul și justiția să domnească într-o țară, ca judecătorul să fie totdeauna gata să schieze, și poliția gata cu agenții săi. Trebuie ca fiecare să contribuie pe cât poate la această operă mare. Cât de înaltă însemnătate nu capătă lupta individului pentru dreptul său când el își zice: este dreptul întreg lezat și tăgăduit în dreptul meu personal, dreptul întreg îl apăr și îl restabilesc».

Procedura are defectele sale, care devin cu atât mai penibile cu cât sunt aplicate cu rea credință și șicană; de aceea se cuvine să se dea cea mai mare atențiune chestiunilor de procedură și cercetătorii noștri ar trebui să se ocupe de ele foarte de aproape întrucât jurisprudența noastră evoluiază mai greu și în tot cazul nu dă o viață intensă dreptului general²⁾.

II.

Dezistarea, este o chestiune puțin desbătută, deși nu este pe deplin lămurită în procedura noastră civilă. Dezistarea este dreptul pe care îl are partea de a părăsi procesul început. Într'un înțeles mai restrâns este acțiunea de renunțare la o procedură începută³⁾, iar, după Denizart, dezistarea este renunțarea voluntară pe care o face un particular, fie în justiție, fie în afară, la un obiect oarecare pe temeiul căruia el a intentat o acțiune în justiție⁴⁾.

În procedura noastră, dezistarea aparține reclamantului, pârâtului în cerere reconvențională sau în acțiunea în garanție, intervenientului; dar este confuziune în ceea ce privește acceptarea ei de către

2) A se vedea: A. Tissier, «Le rôle social et économique des règles de la procédure civile», în *Les méthodes juridiques*. Paris. 1911.

3) Berriat, pag. 367.

4) Dalloz, Repertoire, v. *Désistement*, vol. 15, pg. 563; Ferrière, *Dict. de droit*, v. *Désist.*; Guyot et Merlin, *Repert.*, v. *Désist.*

1) Ihering, *Le combat pour le droit*, trad. Meydieu.

partea adversă. Conform art. 260 pârâtul n'ar putea să ceară decât despăgubiri pentru pagubele ce i s'ar fi putut cauză. In expunerea de motive însă se arată categoric că «în cazul când pârâtul se opune la cererea reclamantului de a se închide procesul, cererea aceasta nu se poate admite și judecata va continua».

Nici legea, nici expunerea de motive nu sunt însă lămurite. Intre textul legii și între expunerea de motive este chiar o deosebire de redacțiune care produce nestatornicie în hotărârile tribunalelor. Astfel unele au judecat ⁵⁾ că atunci când părțile prezinte nu au pus concluziuni în fond, reclamantul poate să-și refragă procesul cu toată opunerea pârâtului. E conform cu jurisprudența, întrucât e stabilit că atât timp cât părțile n'au angajat instanța în mod contradictoriu, ele sunt stăpâne oarecum pe acțiunea lor ⁶⁾. Altele au judecat că legiuitorul a avut în vedere numai cazul când reclamantul în lipsa pârâtului se înfățișează singur înaintea judecății și declară că se lasă de proces. In cazul însă când pe lângă reclamant se înfățișează și pârâtul, judecata nu poate încuviința închiderea procesului fără învoirea acestuia ⁷⁾. Această teorie consacră adevăratul caracter al dezistării, care este un contract și pentru a se zămisli, e nevoie de acordul voințelor respective ale tuturor părților ⁸⁾.

In codul de procedură franceză art. 403 stabilește în mod categoric că dezistarea trebuie să fie acceptată de pârât.

In teză generală, după Boitard ⁹⁾ «dezistarea presupune concursul a două voințe, aceea a reclamantului care se dezistă și aceea a defendorului, care într'o formă sau alta acceptă dezistarea». Aceeaș soluțiune trebuie admisă și la noi, întrucât art. 260 al. 3 arată că judecata va încuviința închiderea procesului numai dacă reclamantul se înfățișează singur și declară că se lasă de proces. In consecință, dacă pârâtul se înfățișează, el are dreptul să se împotrivească la dezistarea reclamantului și să ceară a se continua procesul, instanța sau procedura ce s'au deschis și care de aci înainte le aparține ambilor. Pârâtul are interes să se judece pentru a se isprăvi cu desăvârșire pretențiunile care s'ar putea renaște.

Dezistarea fiind un contract consensual și pentru

5) Trib. Dolj, *Dreptul* No. 6 din 1905; C. Galați, I, 31 Martie 1899, *Ireptul* No. 61 din 1899; Em. Dan, *C. pen. adn.*, sub art. 260, p. 364 urm.

6) Pigeau et Poncelet, *Commentaire sur le code de pr. civ.*, 1827, 2 vol., t. I, pg. 621; Bourbeau, t. I, pg. 686, et Chauveau sur Carré, *Quest.* 1459 bis; Bioche, v. *Désist.*, No. 108; Rousseau et Lesnay, No. 41.

7) Trib. Olt, 21 Sept. 1912. *Cr. Judiciar* No. 72 din 1912.

8) Bourbeau, *Théorie de la procédure civile*, 1863, ed. 2-a, t. I, pg. 674; Rousseau et Lesnay, *Dictionnaire théorique et pratique de procédure civile et commerciale*, 1886, ed. 2-a.

9) Boitard, t. II, pg. 54, No. 47.

a exista fiind nevoie de acordul de voință al tuturor părților, urmează că atunci când sunt mai mulți reclamanti sau mai mulți defendori, instanța continuă dacă nu toți se dezistă sau dacă nu toți acceptă. Pentru părțile cari n'au consimțit la dezistare sau la acceptare, ca și pentru terții, dezistarea sau acceptarea sunt *res inter alios acta* și prin urmare nu le este opozabilă ¹⁰⁾. Prin urmare, încă odată, bine s'a judecat că atât timp cât instanța nu este legată cu nici un act de procedură contradictoriu, reclamantul poate să se deziste fără acceptarea pârâtului. Când însă, chiar dacă s'au făcut acte contradictorii, și pârâtul opune el însuș incompetența, reclamantul se poate dezistă, pentrucă în acest caz dezistarea nu este de cât o achiesare la cererea de incompetență a pârâtului ¹¹⁾.

Tribunalele sunt suverane să apricieze dacă refuzul pârâtului de a acceptă dezistarea este sau nu întemeiat, sau dacă este pornit din capriciu și spirit de șicană. In caz când se încredințează că se refuză acceptarea fără nici un interes; și, din potrivă, când constată că reclamantul se dezistă fără nici un interes real, ele pot să respingă dezistarea sau să ordone acceptarea, condamnând la cheltueli de judecată pe partea recalitrantă.

III.

Am arătat că partea se poate dezista fie dela o acțiune, fie dela o instanță, fie dela un act de procedură. Dezistarea dela acțiune este privită ca o dezistare dela drept ¹²⁾, întrucât dreptul este generator al acțiunii. Dar dezistarea nu stinge dreptul decât prin excepțiune, spune Glasson ¹³⁾, și mai adeseori pe cale de consecință: aceasta este adevărat când e vorba de dezistarea dela instanță, când prescripția se împlinește, sau dezistarea dela apel când a expirat termenul facerii unui nou apel. Deși, conform art. 1869 c. civ., dezistarea simplă nu întreprinde prescripția, totuș partea, precum poate să se deziste dela instanță sau dela un act de procedură, poate să se deziste și dela fondul dreptului. Efectele dezistării variază după aceste trei feluri de dezistări: în caz când partea declară că se dezistă dela proces, în acest caz ea poate să pornească un nou proces, dacă dreptul său nu s'a prescris; sau cum spune art. 403 procedura franceză: «repune lucrurile de o parte și de alta în starea anterioară cererii». Este ceea ce numim dezistarea dela instanță care nu trebuie confundată cu dezistarea dela drept. De

10) Pigeau, t. I, pag. 694; Favard de Langland, *Repertoire v. Désistement*, t. II, pg. 8; Thomine Desmazures, *Commentaire sur le code de procédure civile*, 1832 2 vol., t. I, No. 649.

11) Glasson, *Procédure*, t. I, pag. 695.

12) Garsonnet, I, No. 11 (5).

13) Glasson, I, pag. 697.

aceea partea care se dezistă trebuie să cumpănească cu cea mai mare îngrijire termenii în care propune dezistarea, spre a se evita echivocurile; trebuie să spună limpede dacă înțelege să se deziste dela fondul dreptului, dela instanță sau dela un act de procedură.

Odată deosebită dezistarea de la instanță de dezistarea de la drept, constatăm că dezistarea de la instanță dă drept reclamantului să reia procesul rău angajat și rău condus, fie înaintea unei instanțe necompetente, fie în condițiuni defavorabile. «Act unilateral de voință, spune Garsonnet, în dezacord însă cu Boitard și majoritatea doctrinei și jurisprudenței, după cum am văzut mai sus, dezistarea este supusă regulilor generale care cârmuesc actele de această natură: nulă dacă a fost determinată de dol, violență, eroare».

Din cele expuse vedem deci că numai dezistarea de la drept încheie părții calea justiției și procesul nu mai poate să se nască. In acest înțeles Romanii nici nu înțelegeau altă dezistare: «*Destititise is videtur non qui distulit sed qui liti renuntiavit in totum*»¹⁴).

Și mai e încă o condițiune, de care trebuie să se țină socoteală: o parte nu se mai poate dezista, nici dela drept, nici dela acțiune, nici dela procedură, îndată ce a intervenit o judecată definitivă, care a regulat litigiul în mod suveran.

In toate cazurile, dezistarea nu poate să fie decât pur și simplă. Garsonet și autoritățile pe cari le citează, Bioche, Chauveau sur Carré, Rodière, dau drept părâtului să respingă o dezistare condiționată sau cu rezerve; dar nu numai părâtului, care are acest drept dela lege, dar chiar judecătorilor. «Căci actele judiciare nu admit o asemenea nesiguranță și nu numai părâtul, dar chiar judecătorii ei înșiși, au trebuință să știe dacă instanța este stinsă, sau dacă afacerea mai este pe rol sau trebuie închisă».

O ordonanță franceză din 12 Iulie 1836, *Prince de Wagram*, a decis că dacă dezistarea este pur și simplă în privința câtorva puncte, și face rezerve asupra altor puncte, este loc să se statueze în privința punctelor la care se renunță. Carré et Chauveau¹⁵) critică însă, și cu drept cuvânt, acest mod de a vedea.

Suprema noastră Curte¹⁶) a decis în acelaș chip:

«Considerând că după textul art. 260 și 261 din procedura civilă, dezistarea pur și simplă dela o acțiune, făcută de o persoană capabilă de a con-

tracta, are de efect imediat stingerea acțiunii irevocabil, când ea este acceptată de partea adversă.

«Că nu poate fi tot astfel cu o dezistare în termeni condiționali, precum a făcut în speță intimatul B. când a zis: «că se dezistă dela acțiune pentru acum», de oarece asemenea dezistare nu poate fi considerată decât ca o cerere de închidere provizorie a acțiunii până când partea găsea momentul oportun pentru a o redeschide.

«Că legiuitorul în materie de dezistare a pus condițiunea acceptării ei de către partea adversă, tocmai în scopul ca să evite asemenea conflicte între părți».

Și cu atât mai mult nu s'ar putea admite o dezistare condiționată dela apel, întrucât în apel dezistarea are un efect și mai grav. Când dezistarea este acceptată, efectul este hotărâtor, căci îi încheie dreptul de a mai persevera. Dezistarea dela apel este o achiesare la sentința tribunalului, sau cum arată Rodière, Curtea din Rouen, și un mare număr de jurisprudențe, dezistarea poartă asupra fondului dreptului ori decâte ori se dezistă dela un apel pentru că se recunoaște ca bună dată sentința judecătorului inferior. Prin urmare dezistarea dela apel conduce direct la executarea sentinței tribunalului, care a căpătat în acest mod caracterul de definitivat al autorității lucrului judecat.

IV.

A se dezistă dela acțiune presupune capacitatea de a contracta; a se dezistă dela instanță, presupune capacitatea de a acționa în judecată. O femeie măritată se poate dezista dela instanță într'o acțiune imobiliară, precum poate stă în instanță numai cu autorizarea soțului său; ea nu se poate însă dezistă dela acțiune, întrucât, conform art. 1248, nici bărbatul, nici femeia, nici amândoi împreună nu pot în timpul căsătoriei să înstrăineze imobilul dotal. De asemenea tutorele, care își completează capacitatea de a exercita o acțiune imobiliară cu autorizarea consiliului de familie, nu poate să renunțe singur la o acțiune, dar se poate dezistă dela instanță. Pentru o dezistare dela apel în acțiunea imobiliară tutorul are trebuință de autorizarea consiliului de familie. Cu toate acestea tații și mamele, care nu sunt supuși dificultăților tutorilor ordinari, decât printr'un exces de protecțiune a minorului, pot foarte bine să intenteze fără avizul consiliului de familie o acțiune imobiliară, să achieseze, să transigeze¹⁶), cu derogarea specială din art. 401; ei pot deci să se deziste fără nici o autorizație. Asemenea cel pus sub consiliu judiciar are nevoie de asistența consilierului său, minorul emancipat de asistența curatorului

14) Ulpian, *Digeste*, L. 10, *De jud.*

15) Carré et Chauveau, t. VIII, pag. 418.

16) *Buletin*, 1886, pag. 758.

16) Planiol, vol. I, No. 1714; D. Alexandresco, t. II, ed. 2-a, pag. 753 și 856.

pentru a se dezista dela instanță, dezistarea dela fondul dreptului fiind mult mai severă și presupunând capacitatea de înstrăinare. Statul poate să se deziste valabil dela o acțiune imobiliară sau dela un apel, întrucât statul are perfect exercițiul acțiunii. Este netăgăduit însă că pentru a se putea dezista în mod valabil partea trebuie să-și declare voința în mod categoric; mandatarul convențional trebuie să aibă o procură specială de a se dezista sau de a accepta dezistarea; mandatarul legal să nu fie limitat în mărginile mandatului său. Dezistarea fiind expresă sau tacită, ea se poate face fie prin act cu titlu oneros, autentic, notariat, fie să rezulte din făcerea părții, din anume acte incompatibile cu intențiunea de a conserva instanța, sau fondul dreptului ¹⁷⁾. S'a decis, de pildă, că este o dezistare tacită din partea apelantului, în caz când execută el însuși lucrările și reparațiunile care prin actul său de apel pretindea că trebuiau făcute de intimat ¹⁸⁾; sau din facerea unui nou apel ¹⁹⁾, precum și din alte chestiuni de fapt lăsate la suverana apreciere a instanțelor de fond.

Bine înțeles că n'am avut în vedere decât dezistarea în materie civilă, iar dezistarea în materie penală și administrativă vor forma obiectul unei alte cercetări.

IULIU DRAGOMIRESCU

17) Bioche, *Dictionnaire de procédure*, 1867; Carpentier, *Repertoire*, vol. XVI, pg. 765.

18) Bordeaux, 28 Iulie 1849.

19) S. 76. 2. 164.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA II

Audiența dela 24 Aprilie 1915

Președinta d-lui V. Râmnicănu, președinte

Ministerul public cu Gheorghe Militaru

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE. — OPOZIȚIE. — ORDONANȚĂ. — CAPETE DE ACUZARE. — ART. 221 PR. PEN.

TĂINUIRE. — COMPLICITATE. — ASISTENȚĂ. — ART. 53, AL. II C. PEN.

TĂINUIRE. — COMPLICITATE. — DELICT NELEGAT DE ACȚIUNEA PRINCIPALĂ. — ART. 53, AL. II C. PEN.

¹⁰ Opoziția făcută la Camera de punere sub acuzare în contra unei ordonanțe a judecătorului de instrucție, fiind un adevărat apel, are efect devolutiv; însă acest efect devolutiv este restrâns la capetele din ordonanță, în privința cărora a fost făcută opoziția, fiindcă numai pentru acele capete Camera este sezisată cu judecata acțiunii publice.

Prin urmare, nu se poate critica decizia Camerei de punere sub acuzare pentru motivul că nu

s'ar fi ocupat de acele capete din ordonanța judecătorului de instrucție, cari nu-i fusese deferite prin opoziția făcută.

²⁰ Faptul de a propune cuivă să cumpere niște obiecte de furat și de a asistă la desgroparea lor din pământ, unde erau ascunse, constitue delictul de complicitate la tănuire, săvârșit prin asistență, iar nu acela de furt, întrucât nu rezultă că inculpatul a participat ca autor la furtul acelor lucruri, și mai puțin o tănuire, când este stabilit că dânsul n'a deținut materialmente lucrurile cumpărate.

³⁰ Tănuirea este un delict de sine stătător, nelegat de acțiunea principală la care se referă, și prin urmare nu se poate zice că în sistemul legiurei noastre nu există complicitate la delictul de tănuire.

No. 1103. — Casată, în urma recursului făcut de procurorul general de pe lângă Curtea de apel din București, decizia Camerei de punere sub acuzare a acelei Curți, cu No. 64 din 1915.

S'a ascultat d-l procuror M. Vidrașcu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea art. 221 pr. pen., nemotivare și omisiune esențială. Camera de punere sub acuzare nesocotește principiul indivizibilității instrucțiunii, tras din art. 221 pr. pen., întrucât, prin opozițiile făcute contra ordonanței No. 5 a judeului de instrucție, eră chemată să statueze, prin una și aceeași decizie, asupra tuturor infracțiunilor săvârșite, în dovedirea cărora toate actele se aflau produse înaintea sa, fiind la dosar.

«Camera, însă, ca și judele de instrucție, n'au avut în vedere toate faptele ce rezultau din dosar, expuse în mod complet în opinia separată a d-lui consilier Eft. Antonescu, și nu numai că omite a se pronunța asupra acestor fapte, dar pronunță și o decizie nemotivată, de oarece nu argumentează pe ce considerațiuni înlătură prezumții și dovezi hotăritoare ce rezultă din cercetări și fapte pe cari le înlătură, mărginindu-se a declară că nu e loc la nici o urmărire penală contra lui G. Militaru, deși culpabilitatea lui apărea în mod manifest».

Având în vedere decizia camerei de punere sub acuzare supusă recursului;

Considerând că, din deciziunea atacată, se constată că, atât primul procuror al tribunalului, cât și procurorul general al Curții de apel, prin opozițiunile ce au făcut, au dedus în judecata camerei un singur capăt din ordonanța judecătorului de instrucție, și anume acela de a se ști dacă faptul care s'a putut stabili în sarcina lui

Gheorghe Militaru, de a fi procurat lui Mihai Comnoiu mijlocul de a cumpără lucruri de furat, nu cadrează cu nici un text al codului penal, cum a decis judecătorul de instrucție, sau din contra, acel fapt constituie, fie delictul de furt, fie acela de tănuire.

Considerând că, în principiu, opozițiunea făcută în contra unei ordonanțe a judecătorului de instrucție, fiind un adevărat apel, are un efect devolutiv; că, însă, acest efect devolutiv este restrâns la capetele din ordonanța judecătorului de instrucție, în privința cărora este făcută opozițiunea, fiindcă numai pentru acele capete camera este sezisată cu judecata acțiunii publice;

Că, prin urmare, în speță nu se poate critica deciziunea camerei de punere sub acuzare, pentru că nu s'ar fi ocupat de acele capete din ordonanța judecătorului de instrucție care nu-i fusese deferite prin opozițiunile făcute și, deci, acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului II de casare:

«Camera violează dispozițiunile art. 53, alin. II c. pen., întrucât consideră că faptul enunțat și săvârșit în împrejurările arătate, nu întrunește, în drept, elementele delictului de tănuire, de oarece consideră tănuitor numai pe acela care deține cu știință însuș lucrul de furat, deși este tănuitor și acela care, cunoscând proveniența lucrurilor tănuite, le ascunde sau le neguțătorește la rândul său».

Considerând că faptul reținut în sarcina lui Gheorghe Militaru, astfel cum îl stabilește camera de acuzare, este că acest Militaru, care era agent de poliție și locuia cu chirie la Mihai Comnoiu, a propus acestuia să cumpere niște lucruri de furat dela un sălaș de țigani și, efectiv Militaru, conducând pe Comnoiu la marginea orașului, aci un țigan, anume Niculae, care făcea parte din sălaș, a desgropat din pământ o plapumă și o bucată de pânză, cari au fost cumpărate de Comnoiu, în asistența lui Militaru;

Considerând că, acest fapt constituie delictul de complicitate de tănuire, săvârșit prin asistență, iar nu acela de furat, căci nu rezultă din nimic că, Militaru a participat ca autor la furtul acelor lucruri, și mai puțin o tănuire, fiind stabilit că dânsul n'a deținut materialmente lucrurile cumpărate de Comnoiu;

Considerând că tănuirea este un delict de sine stătător, nelegat de acțiunea principală la care se referă și prin urmare nu se poate zice, cum pretinde camera de acuzare, că în sistemul legiurii noastre nu există complicitate la delictul de tănuire;

Că, din acest punct de vedere, camera de acuzare a nesocotit caracterul de infracțiune independentă al tănuirii, când în împrejurările de dânsa constatate, a decis că faptul imputat lui Gheorghe Militaru nu ar putea constitui o complicitate prin asistență la delictul de tănuire și de aceea deciziunea sa asupra acestui punct urmează a fi casată.

Pentru aceste motive, casează.

Notă.— Soluția dată de Inalta Curte asupra punctului relativ la tănuire, este conformă cu doctrina exprimată de d-l profesor I. Tanoviceanu, în sensul că tănuirea, în legea noastră, este o infracțiune de sine stătătoare, a cărei pedeapsă nu depinde de pedeapsa infractorului principal. Legiuitorul a început să rupă legătura complicității dintre infractorii legați prin comiterea unei infracțiuni, relativ la unii din aceia cari odinioară se considerau complici posteriori comiterii infracțiunii (Vezi I. Tanoviceanu, *Curs de drept penal*, v. II, p. 90, No. 1429). S. R.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI CONSTANȚA

Audiența dela 19 Februarie 1915

Președinta d-lui Anton P. Rădulescu, judecător

Dimitrie G. Caraciali cu Isidor Bercovieci

AMANET. — DREPT DE PREFERINȚĂ. — AVEREA DEBITORULUI. — GAJ TACIT. — ART. 1718 ȘI 1719 C. CIV.

AMANET. — URMĂRIRE. — AVEREA DEBITORULUI. — ART. 1686 C. CIV.

10 Din faptul că un creditor diligent primește un lucru mobil în amanet, în scopul de a-și asigura creanța și un drept de preferință față de ceilalți creditori, nu se poate deduce, în lipsa unui text expres de lege, că a decăzut din beneficiul dreptului de gaj tacit asupra întregii averi a debitorului, în privința căreia s'ar găsi astfel pus într'o situație inferioară creditorilor chirografari.

20 Din dispozițiile art. 1686 și 1689 c. civ., cari dau drept creditorului, în caz de neplată, a urmări lucrul amanetat, nu rezultă, în lipsa unei convenții contrarii, obligația pentru creditor de a urmări mai întâiu lucrul amanetat și numai în caz de neacoperirea creanței să aibă drept să urmărească și altă avere a debitorului.

No. 66.— Admis apelul făcut de Dumitru G. Caraciali contra cărții de judecată civilă, No. 1777 din 10 Decembrie 1914, a judecătorecii ocolului urban Constanța, dată în proces cu Isidor Bercovieci.

S'au prezentat: apelantul D. G. Caraciali, prin d-l avocat V. Berberian; intimatul Isidor Bercovici, personal.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Dimitrie G. Caraciali, prin petiția înregistrată la No. 50989 din 1914, contra cărței de judecată No. 1777 din 1914 a judecătoriei ocolului urban Constanța, prin care s'a admis contestația făcută de intimatul Isidor Bercovici ca debitor, contra executărei cărței de judecată comercială No. 1028 din 1914, scoțându-se de sub urmărire averea mobilă sechestrată prin procesul-verbal din 2 Septembrie 1914, dresat de subcomisarul Comșa din poliția Constanța, spre despăgubirea apelantului ca creditor urmăritor, de suma de 300 lei capital plus procente și cheltueli de judecată:

Având în vedere că din cuprinsul cărței de judecată apelată, rezultă că contestația a fost admisă pe motivul că pentru garantarea datoriei, creditorul având constituit ca amanet o mașină de scris, nu poate urmări și altă avere, trebuind mai întâi să urmărească lucrul constituit ca amanet și numai în cazul când nu s'ar îndestula din valoarea amanetului, atunci debitorul devine răspunzător cu întreaga avere pentru acoperirea creanței;

Având în vedere că apelantul invoacă în prima linie autoritatea lucrului judecat, dedusă din faptul că intimatul a mai făcut o contestație la urmărirea bazată pe acelaș motiv, care a fost respinsă prin cartea de judecată No. 1645 din 1914, investită cu formula executorie la No. 657 din 1914 și în a doua linie, că faptul că și-a asigurat creanța luând un lucru în amanet nu i ridică dreptul de a urmări și altă avere a debitorului;

Având în vedere că, prin cartea de judecată No. 1645 din 1914, s'a respins contestația făcută de intimat, contra unei alte urmăriri făcută de apelant în executarea altor cărți de judecată și anume No. 285 și 1750 din 1914;

Că, astfel fiind, nu poate fi vorba în speță de autoritatea lucrului judecat, lipsind unul din elementele sale esențiale și anume identitatea de obiect.

Având în vedere, că din scrisoarea cu data de 16 Aprilie 1914 semnată de creditor și din recunoașterele ambelor părți, rezultă că apelantul pentru asigurarea sumei de 500 lei în care intră și suma urmărită, a primit de la intimat ca amanet o mașină de scris; că dar urmează a vedea, dacă această constituire de amanet îi ridică creditorului dreptul de a urmări altă avere a debitorului;

Considerând că, conform art. 1718 și 1719 c. civ., obligațiunile personale ale debitorului afectează toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare, care constituiesc gajul comun al tuturilor creditorilor.

Având în vedere că, din faptul că un creditor diligent primește un lucru mobil în amanet, în scopul de ași asigura creanța și un drept de preferință față de ceilalți creditori, nu se poate deduce în lipsa unui text expres de lege, că a decăzut din beneficiul dreptului de gaj tacit asupra întregii averi a debitorului, în privința căreia s'ar găsi astfel pus într'o situație inferioară creditorilor chirografari;

Având în vedere că, din dispozițiunile art. 1686 și 1689 din condul civil, cari dă drept creditorului; în caz de neplată de a urmări lucrul amanetat, nu rezultă în lipsa unei convenții contrarii cum este în speță obligația pentru creditor, de a urmări mai întâi lucrul amanetat și numai în caz de neacoperirea creanței, să aibă drept să urmărească și altă avere a debitorului;

Că, dacă, în intențiunea legiuitorului ar fi fost de a impune creditorului obligațiunea priorității urmăriri lucrului amanetat, ar fi consacrat acest lucru printr'un text expres de lege, cum face în ce privește pe creditorul ipotecar prin art. 1828 c. civil, text care fiind o derogare dela principiul general al gajului tacit, comun tuturor creditorilor stabilit prin art. 1718 și urm. cod. civ., este de strictă interpretare și nu poate fi aplicat pe cale de analogie în materie de amanet;

Că, dar, față de acestea, urmează a se admite apelul, a se reforma cartea de judecată și a se respinge contestația ca nefondată;

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată pretinse de apelant pe care tribunalul le fixează la suma de 20 lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință Anton P. Rădulescu, admite apelul, etc.

Semnați: A. P. Rădulescu, I. Oprescu.

JUDECĂTORIA RURALA OCOLUL ODOBEȘTI (Județul Putna)

Audiența dela 18 Mai 1915

A. Groper cu Smaranda Șendrea

ADJUDECATAR. — AVERE DOTALĂ INALIENABILĂ. — PRESCRIPTIA DE CINCI ANI. — ART. 568 PR. CIV.

Prescripția de cinci ani, prevăzută de art. 568 pr. civ., nu curge și contra femeii măritate, în privința averii dotale nedecarată alienabilă prin contractul de căsătorie.

Judecata,

Având în vedere că partea reclamantă, în calitate de adjudecatară a imobilului ce revendică, invoacă prescripția de cinci ani, prevăzută de art. 568 pr. civ., arătând că dela punerea sa în posesie de către portărei în baza ordonanței de adjudecare și până la intentarea prezentei acțiuni trecând mai bine de cinci ani, dreptul

pârâtei de a-i opune titlul său de proprietate care e actul de dotă, asupra acestui imobil e prescripționat de oare ce nu l-a reclamat în acest termen ;

Având în vedere că judecata, din oficiu, a pus în desbaterea părților dacă această prescripție, care curge contra absenților, nevârstnicilor, interzișilor și celor puși sub consiliu judiciar, curge și contra averii dotale nedeclarată alienabilă prin contractul de căsătorie ?

Având în vedere că, în adevăr, legiuitorul prin art. 568 pr. civ., arătând că această prescripție curge și în contra absenților, nevârstnicilor, interzișilor și celor puși sub consiliu judiciar, nu vorbește însă nimic și despre averea dotală ;

Având în vedere că, conform regulilor dreptului civil, în principiu prescripțiunea nu curge în contra minorilor, interzișilor și contra femeilor măritate în privința imobilelor dotale, cari n'au fost declarate alienabile prin contractul de căsătorie și atâta timp cât ține căsătoria sau dacă prescripțiunea nu începuse a curge mai înainte de căsătorie ;

Având în vedere că, în codul civil, vom găsi regulile de drept iar în procedura civilă apărarea acelor reguli de drept, de oarece procedura civilă nu este de cât îndeplinirea legii civile și ori ce derogare din procedura civilă dela dreptul civil va fi o excepție care, ca orice excepție, va trebui să fie de strictă interpretare, neputându-se extinde și la alte cazuri, decât cele anume prevăzute mai ales atunci când să crează o decădere dela un drept existent ;

Având în vedere că scopul legiuitorului procedurii civile de a proteja pe adjudecatar chiar contra nevârstnicilor și deci de a creea aceste excepții dela regulile dreptului civil, prevăzând această prescripție scurtă și specială a fost de a înlesni circulația bunurilor, a asigura creditul privat și a se putea astfel încheia mai cu ușurință tranzacțiile (Vezi expunerea de motive, pr. civ. Cesărescu, p. LIII).

Se naște însă întrebarea de ce legiuitorul a protejat pe adjudecatar contra tuturor incapabililor și nu l-a protejat și contra femeii măritate, în privința imobilelor dotale ?

Având în vedere că, prin protejarea adjudecatarului, minorului sau interzisului se protejează în general individul, iar prin protejarea femeii măritate se protejează familia ; deci, e un interes mai mare a se proteja familia decât individul ;

Apoi, desigur că legiuitorul, când a protejat pe adju-

decatar chiar contra minorului și interzisului, s'a gândit la imposibilitatea ce ar avea-o adjudecatarul de a cunoaște cu siguranță dacă vre-unul din aceștia în momentul adjudecării eră proprietarul acelu imobil.

În adevăr, un minor sau un interzis ca ori care altul, putând fi proprietar nu numai prin convențiuni dar și prin prescripție, succesiune, legate, etc., iar aceste moduri de dobândire a proprietății ne fiind supuse transcripțiunii, deci, publicității, adjudecatarului îi va fi aproape imposibil a lua cunoștința de cine e adevăratul proprietar mai ales atunci când acel imobil nici nu e posedat de adevăratul proprietar, pe când averea dotală neputând fi constituită dotă decât prin act autentic și, spre a fi opozabilă terților, urmează a fi transcrisă atât în registrul de transcripțiuni cât și în cel de foi dotale, așa că de acest soi de avere adjudecatarul urmă să aibă cunoștința și, deci, nu putea fi protejat de lege contra neglijenței lui proprii ;

Având în vedere că, din desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării art. 565 pr. civ., și din declarația d-lui Dissescu, ministru de pe atunci, pare a reeși cum că între incapabilii prevăzuți de art. 568 ar fi și femeia măritată, dar la acest articol ne fiind locul a face această discuție ea încetează, și când se ajunge la votarea art. 568 d-l ministru se exprimă cu cuvintele că : « în privința averilor dotale, această prescripție rămâne sub rânduețele codului civil ».

Că așa fiind, din toate acestea rezultă pe deplin cum că prescripția de cinci ani, prevăzută de art. 568 pr. civ. nu curge și contra femeii măritate asupra averii dotale nedeclarată alienabilă prin contractul de căsătorie ;

Văzând tot odată că averea imobiliară ce se discută azi și face parte din actul dotal al pârâtei autenticat de trib. Putna la No. 1853 și transcris la No. 75 din 1896, este avere dotală inalienabilă și că este autenticat și transcris anterior ordonanței de adjudecare.

Pentru aceste motive, etc.

Jude-ajutor, D. D. Constantinescu.

Observație.— Chestiunea asupra căreia a avut a se pronunța judecăt. ocol. Odobești (Putna), este nouă în jurisprudența noastră. Este vorba de a se ști dacă prescripția cincinală, statornicită de art. 568 pr. civ. ¹⁾, se aplică sau nu or-

1) Revendicarea este, în specie, admisibilă, pentru că, în legislația noastră, adjudecatarul nu dobândește asupra lucrului vândut mai multe drepturi decât avea debitorul urmărit (art. 565 pr. civ.). Cpr. C. București, *Cr. Judiciar* din 1892, No. 34, p. 6. Chestiunea este

donanței de adjudecare, prin care s'ar fi vândut un imobil dotal nedeclarat alienabil prin convenția părților.

Speța este deci următoarea: se scoate în licitație un imobil dotal inalienabil, care se adjudecă asupra unui terțiu, fără ca nimeni să invoace inalienabilitatea acestui imobil. În urma vânzării și predării imobilului adjudecatului, femeea îl revendică, invocând dotalitatea și inalienabilitatea lui în timpul căsătoriei²⁾, iar adjudecatul se pune la adăpostul art. 568 pr. civ., invocând prescripția de cinci ani, aplicabilă în materie de vânzări silnice.

Judecătoria de Odobești respinge, cu drept cuvânt, această excepție a adjudecatului, motivându-și bine hotărîrea sa. În adevăr, textul suscitât declară această prescripție scurtă aplicabilă numai absenților, minorilor, interzișilor și celor puși sub consiliu judiciar, *nu însă și femeilor măritate*, care nu intră în excepție, ci rămân supuse dreptului comun. Or, care este în specie dreptul comun? Fondul dotal, nedeclarat alienabil prin contractul matrimonial, este, în principiu, imprescriptibil (art. 1878 c. civ.), această imprescriptibilitate nefiind, în specie, decât o consecință a inalienabilității sale. «*Alienationis verbum etiam usucapionem continet*»³⁾.

Fondul dotal fiind deci imprescriptibil în timpul căsătoriei, nici o prescripție nu-l poate atinge, fie ea lungă sau scurtă, imprescriptibilitatea opunându-se la orice prescripție în genere.

Sunt însă cazuri excepționale în care fondul dotal devine prescriptibil, și anume: atunci când el a fost declarat alienabil prin contractul de căsătorie și când justiția a deosebit patrimoniul soților (art. 1878). În asemenea cazuri, art. 568 pr. civ. este aplicabil, pentru că atunci proprietatea imobilului constituit dotă devenind ne-

certă pentru femeie, acest imobil poate, din cauza înstrăinării care a fost permisă, să devie proprietatea unui terțiu, fie printr'o înstrăinare silită, fie printr'o înstrăinare de bună voe. Nimic nu se mai opune deci, în privința unui asemenea imobil, la aplicarea prescripției, și fiindcă imobilul a fost vândut și cumpărat la licitație publică de către un terțiu, desigur că art. 568 pr. civ., care apără pe terții adjudecatari, este aplicabil.

Să nu se zică că acest text nevorbind de femeii măritate, a rezolvit astfel chestiunea, este a adăoga la textul legii și a întinde o excepție la un caz neprevăzut de lege, căci imobilul dotal a cărui înstrăinare a fost permisă prin contractul matrimonial, fiind în comerț, este prescriptibil. Prescripția de cinci ani trebuie să fie admisă în specie și să fie opozabilă femeii, căci, altfel, unora s'ar aplica prescripția de 5 ani, iar femeii s'ar aplica prescripția de 30 de ani sau de 10 ori 20 de ani, ceea ce ar fi curat o anomalie. În privința tuturor imobilelor cumpărate la licitație publică, *care sunt în comerț*, prescripția nu poate fi decât una și aceeași. Prin urmare, art. 568 pr. civ. este aplicabil și în specie.

A fortiori, textul menționat va fi aplicabil de câteori fondul dotal a fost prețeluit și a trecut în proprietatea bărbatului, conform art. 1246 c. civ., fiindcă, în asemenea caz, nemaî existând propriu zis un fond dotal, prescripția nu poate să aducă nici o pagubă femeii⁴⁾.

Acestea sunt, foarte pe scurt, motivele care ne fac a aprobă în totul cartea de judecată, ce publicăm astăzi, a Judecăt. ocol. Odobești. Dealtfel, judecătorul-ajutor al acestei judecătării, d-l D. D. Constantinescu, s'a semnalat de mult lumii judiciare prin mai multe hotărîri juridice și bine motivate⁵⁾.

D. ALEXANDRESCO

însă controversată în Franța. Vezi Em. Dan, *Codul de proced. civilă adnotat*, p. 830, No. 19 (ed. 2-a).

2) Acest text a fost explicat în tom. XI al Coment. noastre, pg. 339 urm.

3) L. 28, Pr., *ab initio*, Dig., *De verborum significatione*, 50, 16.

4) Cpr. Benoit. *Tr. de la dot*, I, 180, pag. 227 (ed. din 1829). Vezi tom. VIII al Coment. noastre, p. 257 și tom. XI, p. 188.

5) A se vedea una din aceste hotărîri, publicată în *Cr. Judiciar* din 1915, No. 26 și adnotată de noi.